

PŘÍSPĚVEK UZAVŘEN ke dni 19.4.2016

Správa daní

472/16.03.23 Daňový portál a podání

Předkládá: MVDr. Milan Vodička, daňový poradce, č. osv. 1366

1. Úvod – účel dokumentu

Účelem příspěvku je shrnutí stavu elektronických podání prostřednictvím daňového portálu Finanční správy – EPO se zaměřením na problematické oblasti. Meritem pozornosti jsou podání spadající pod ustanovení § 72 odst. 1 daňového řádu, tzv. „formulářová“. V závěru jsou navržena opatření k odstranění uvedených problémů.

2. Použité pojmy

Elektronické podání – podání učiněné datovou zprávou v souladu s § 71 odst. 1 daňového řádu

Daňový portál (také EPO) – elektronická služby Finanční správy České republiky na webové adrese https://adisdpr.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

Formát a struktura – formát XML ve struktuře odpovídající XSD schématu dle Pokynu GFR D – 24 (dříve Pokynu MF D-349)

Verze podání (datové zprávy) – právě jedno validní XSD schéma přípustné pro realizaci konkrétního podání

Kritická chyba – stav, kdy je na daňovém portálu odmítnuto podání z důvodu chybějících údajů, údajů nesprávných, neúplných nebo neodpovídajících očekávání systému, datová zpráva z tohoto důvodu není vůbec odeslána, nedojde tedy k podání

Držitel datové schránky – osoba, pro kterou byla datová schránka zřízena (§ 5 a § 8 odst. 1 a 2 zákona č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech)

Daňový řád (také **DŘ**) – zákon č. 280/2009 Sb. ve znění platném od 1. ledna 2016

ZOE – zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

ISDS – informační systém datových schránek

3. Právní stav

Reálně dochází k postupnému rozšiřování množiny podání, které lze učinit pouze elektronicky (viz např. ustanovení §§ 101a/1; 101d/2; 110j ZDPH nebo § 72/4 daňového řádu ad.), nabývá proto na významu optimalizace rozsahu a obsahu datových zpráv (§ 71 odst. 1 DŘ), které jsou v digitální podobě podávány. Současně se zvyšuje množství daňových subjektů povinných činit elektronická podání – např. všichni držitelé datových schránek.

Měly by být přitom respektovány principy proporcionality, ve smyslu zatěžování daňových subjektů a vstřícnosti státní správy jako služby občanům, obzvláště v případě elektronizace, která by měla přinášet oboustranné ulehčení komunikace, v případě Daňového portálu především úkonů při správě daní.

Dále popsané problémy jsou rozděleny do několika oblastí, nicméně spolu navzájem souvisejí a prolínají se a rozhodně je doporučitelné jejich řešení en bloc, byť případně v několika etapách.

4. Existující problémy

V praxi působí problémy stav systémů pro elektronická podání, které daňovým subjektům situaci v řadě případů spíše komplikují, namísto ulehčení.

Mezi zásadní problémy patří:

- a) **Nesystémový přístup.** Není zřejmé kdo, jak a jakým způsobem rozhoduje o obsahu, resp. struktuře datových zpráv (dle § 72 odst. 3 DŘ), čímž ukládá povinnosti širokému okruhu daňových subjektů. Nelze dovodit, jakou logikou jsou určovány kritické a propustné chyby, které často blokují možnost učinit podání, byť s vadou (§ 74 odst. 1 DŘ). Je tak zcela neproporcionálně upřednostněn zájem Finanční správy (zpracování zprávy) před zájmy daňových subjektů (včasné podání). Tento stav je přitom doprovázen snahou vyloučit jiné existující cesty podání alternativní k daňovému portálu.
- b) **Chybějící dokumentace.** S novou verzí elektronického formuláře (datové zprávy) nejsou uveřejněny informace, k jakým změnám došlo, co bude považováno za propustné či naopak kritické chyby apod. Tyto informace nejsou zjistitelné ani reversním ingeneeringem samotných daňových subjektů, protože není přístupný archiv starších verzí XML/XSD. Čestnou výjimkou jsou verze formuláře pro kontrolní hlášení k DPH a jejich popis zveřejňovaný na webových stránkách FS.
- c) **Nedostatečná informovanost.** Nové verze XML/XSD jsou na Daňový portál umístěovány v nepravidelných intervalech s nulovou publicitou (výjimkou je opět formulář KH k DPH). Daňové subjekty nemají možnost zjistit, že došlo ke změně struktury datové zprávy jinak než kontinuálním průzkumem webových stránek. O něco lépe jsou na tom producenti software, za podmínky, že se v roce 2015 nechali zařadit do množiny emailových adres obesílaných avízem z GFŘ.

Stanovisko GFŘ:

písm. a) Tiskopisy tzv. formulářových podání vydává ve smyslu § 72 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ“) Ministerstvo financí. Formát a struktura datových zpráv je následně ve smyslu § 56 odst. 1 písm. b) DŘ zveřejněn správcem daně (Generálním finančním ředitelstvím) pokynem GFŘ-D-24, kterým se stanovuje formát a struktura datové zprávy, při respektování podoby výše zmíněných tiskopisů. Obsahově, tj. z hlediska rozsahu údajů uvedených v podání, jsou struktury datových zpráv sestavovány tak, aby byly totožné s formuláři listinnými. Do značné míry tak platí, že obsah, resp. strukturu datových zpráv stanoví (být zprostředkovaně) Ministerstvo financí.

Charakter jednotlivých chyb (kritická / propustná závažná / propustná) je stanoven se zohledněním údajů potřebných pro správu daní. Finanční správa ČR průběžně elektronická podání dle změn právních předpisů a dalších nároků správy daní upravuje, přičemž neustále přihlíží i k zájmu na zjednodušování formulářových podání. Finanční správa ČR samozřejmě vítá jakékoli podněty oznamující chyby ve formulářích a řeší je v nejbližších možných termínech s ohledem na jejich charakter.

Najít kompromis v počtu chybových hlášení a jejich závažnosti je poměrně složité, zejména s ohledem na skutečnost, že sami uživatelé nejsou ve svých názorech, potažmo požadavcích jednotní. Značná část uživatelů např. pozitivně hodnotí množství chybových hlášení právě s ohledem na skutečnost, že je jejím cílem zaslat 100% bezvadné podání, a to jak ze strany technických požadavků na formát, strukturu a masku jednotlivých polí atd., tak i co do věcné náplně v souladu s pokyny k vyplnění. Naproti tomu jiná skupina uživatelů by jakkoli závažné nedostatky (a to jak strukturální tak věcné), raději řešila prostřednictvím komunikace se správcem daně.

písm. b) Informace jsou zveřejňovány na stránkách Daňového portálu, v části Dokumentace, záložka "Přehled změn ve verzí".

písm. c) XML popisy a XSD schemata jsou určeny pro programátory a tvůrce SW 3. stran, nikoliv pro širokou veřejnost - běžné uživatele aplikací Daňového portálu. Registrovaným vývojářům (cca 300) rozesíláme informační zprávy. Informace se zasílají již dlouhodobě nikoliv od roku 2015. Každá SW firma, která o to požádá, může být do seznamu zařazena. Informace o tom, jakým způsobem lze požádat o zařazení do předmětného seznamu softwarových firem, je zveřejněna na adrese http://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/dpr_info/aktualita.faces;jsessionid=D8BABFB1D04ACDC6392E1BAD10918EC5.ep1ap9?zaznam=18.

4.1. Rozsah vyžadovaných údajů

Jsou stále a opakovaně vyžadovány údaje, které již správce daně má k dispozici nebo jsou mu dostupné z jiných rejstříků a evidencí, včetně jejich změn (srovnej také § 127 odst. 4 DŘ). Rozsah údajů vyžadovaných na elektronických formulářích je větší nebo stejný jako před deseti lety, bez ohledu na to, že mezitím byly zprovozněny základní registry, přijat zákon o veřejných rejstřících (č. 304/2013 Sb.), spuštěn projekt OpenData ad.

Z pohledu nepropustných chyb není respektováno rozlišení údajů nezbytných pro správu daně (§ 72 odst. 2 DŘ) a údajů užitečných či potřebných pro jiné účely. V některých případech je vysoce pofiderní validita těchto dat a diskutabilní odpovědnost podávající osoby (zmocněnce) za jejich správnost či úplnost.

Příklady nadbytečných údajů:

- **adresa** daňového subjektu, správce daně ji získává automaticky ze základních registrů, včetně změn
- **kód činnosti CZ NACE**, majorita subjektů má činností více, pro některé neexistuje vhodný kód
- **jméno** podepisující osoby (je zřejmé ze ZAREP nebo ověřené identity podatele z ISDS)

- **datum vyhotovení** na přiznání k DPH (je-li nevyplněno, EPO signalizuje závažnou chybu „datum **podání** musí být vyplněno“). Toto datum je ale určeno okamžikem odeslání, nikoli údajem zde vyplněným, který je zcela zbytečný.

Nutný rozsah podání přitom vyplývá ze znění § 70 odst. 3 daňového řádu, všechny údaje vyžadované nad jeho rámec jsou nadbytečné a irelevantní, pokud nejsou nutné k naplnění parametrů dle DŘ. V praxi pak vedou ke kolizním situacím:

Příklad1: Podáno přiznání k dani silniční společnosti XY, omylem uvedeno DIČ jiného subjektu. Přiznání bylo postoupeno na úřad místně příslušný tomuto jinému subjektu dle DIČ, bez ohledu na vyplněnou odlišnou firmu, adresu, provedenou platbu daně apod. U společnosti XY bylo přiznání k dani silniční vedeno jako nepodané, všechny uváděné údaje s výjimkou DIČ byly tedy naprosto zbytečné a nic neřešící.

Příklad2: Daňové tvrzení obsahovalo chybně uvedenou část adresy (ulici a číslo popisné) sídla právnické osoby, nebyla nijak dotčena jeho účinnost a zpracování správcem daně, byly tedy naplněny potřebné atributy podání dle DŘ a adresa jako vyžadovaný údaj byla zbytná.

Stanovisko GFŘ:

Ust. § 127 odst. 4 DŘ se týká oznamovací povinnosti registrovaných subjektů, tedy de facto formuláře Oznámení o změně registračních údajů. V souvislosti s tímto formulářem zveřejnil správce daně Seznam údajů, na které se nevztahuje oznamovací povinnost registrovaných subjektů (http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/fs-organy-financni-spravy/Seznam_udaju_logo_2015-07-10.pdf), který obsahuje údaje, jejichž změnu může správce daně zjistit automatizovaným způsobem z rejstříků či evidencí, do nichž má zřízen automatizovaný přístup, a které tedy registrované daňové subjekty nemusí správci daně hlásit. V souladu s tím je upraven i formulář Oznámení o změně registračních údajů.

Obecně je třeba říci, že z Vašeho pohledu nadbytečně požadované údaje mohou být vyžadovány např. z důvodu identifikace, případně z toho důvodu, že ne do všech registrů, rejstříků apod. má Finanční správa ČR zřízen automatizovaný přístup.

Adresa: Adresa je jedním z údajů vyžadovaných správcem daně z důvodu identifikace. V případě chyby v rodném čísle a při nevyplněné adrese (tj. pouze podle jména) bude správce daně poplatníka, který takové daňové přiznání podal, obtížně dohledávat. V některých případech může být pro ztotožnění daňového subjektu dostačující IČ/DIČ/VČP a název poplatníka – úpravy je však třeba vyhodnocovat vždy koncepčně a v celkových souvislostech.

NACE: Pokyny k vyplnění DAP DPPO a obdobně pak u DAP DPPO/DPFO na EPO se odkazují na klasifikaci ekonomických činností, která je přílohou sdělení ČSÚ a je vypracována podle mezinárodní statistické klasifikace a zohledňuje technologický rozvoj a strukturální změny hospodářství za poslední leta a je lépe srovnatelná s jinými mezinárodními klasifikacemi – není a v minulosti též nebylo ambicí FS vytvářet vlastní číselník činností. Využití informace o NACE lze s vyměřením daně spojit s ohledem na možnost stanovit daň podle pomůcek, kdy je nezbytné též hledat srovnatelný subjekt v odvětví, místě a čase. Dále se jedná o údaj potřebný pro

ověření oprávněnosti uplatnění výdajů ve výši daného procenta z příjmů dosažených z jednotlivých předmětů činnosti v souladu s § 7 odst. 7 ZDP a tedy pro správný výpočet daňové povinnosti. Údaj o NACE je dále nezbytný pro odvětvovou strukturalizaci inkasa daně či hodnocení daňových dopadů v závislosti na legislativních úpravách zákona.

Jména podepisující osoby: Lze souhlasit s předkladatelem, že v případě použití ZAREP či ověřené identity podatele z ISDS se položka může na první pohled jevit jako nadbytečná, nicméně formulář je totožný s formulářem tištěným, který může být podáván též v listinné podobě nebo v EPO pouze vyplněn a vytištěn pro listinné podání, kdy údaj o podepisující osobě je pak nezbytný, stejně tak je nezbytný v případě podání přes EPO „nekvalifikovaným“ způsobem, tj. formou e-tiskopisu s potvrzením do 5 dní (§ 71 odst. 3 DR).

Datum vyhotovení: Pole je vždy předvyplněno aktuálním datem, při jeho vymazání, se pak jedná o závažnou propustnou chybu. Zvýšená pracnost nastává tedy jen v důsledku konání DS. Nicméně na zachování této položky v zásadě netrváme.

Dílčí závěr č. 1: Omezit množinu požadovaných údajů na skutečně potřebné minimum, bylo přislíbeno již na jednání s MF a GR v roce 2015.

Stanovisko GR:

Struktury formulářů jsou stanovovány a průběžně upravovány tak, aby neobsahovaly údaje, které nejsou pro správu daní nezbytné, resp. údaje které správce daně získává automatizovaně z jiných zdrojů.

4.2. Nastavení kritických a závažných chyb

Daňový portál uvádí, že existují tři kategorie chyb, spočívajících v nedodržení struktury:

Kritická chyba

Jedná se o závažné chyby, které neumožní odeslání podání. V případě, že bude soubor s těmito chybami doručen příjemci (např. prostřednictvím datové schránky), bude odmítnut.

Propustná chyba závažná

Jedná se o závažné chyby, které sice umožní odeslání podání, ale povedou u písemností v daňovém řízení ve většině případů k zahájení postupu k odstranění pochybností.

Propustná chyba

Jedná se o drobné chyby případně upozornění na možné chyby, které umožní odeslání podání.

Jako kritická chyba by měl být posouzen pouze stav, kdy není možné určit některý ze základních atributů podání dle § 70 odst. 3 daňového řádu, tedy kdo podání činí, čeho se týká a co je navrhováno.

Způsob identifikace kritických a propustných chyb u konkrétního podání je navíc často nutné provádět metodou pokus/omyl, protože přehledný a aktuální seznam není dostupný a dokumentace, jak již bylo uvedeno, není k dispozici. V praxi pak dochází ke stresujícím situacím, kdy je odmítáno přijetí podání, které odpovídá reálnému stavu a nevykazuje vady z hlediska ustanovení § 70 odst. 3 daňového řádu ani § 74 odst. 1 téhož zákona.

Příklad1: Číslo popisné na přiznání k dani z nemovitých věcí nesmí obsahovat nenumerné znaky, v praxi se takový případ vyskytl. Vyhodnoceno jako kritická chyba. Budovy bez čísla popisného byly v minulých letech označeny textem „bez č.p.“, nyní hodnoceno jako nepropustná chyba, dokumentace podobných změn ve struktuře datové zprávy neexistuje.

Příklad2: Pro podání přiznání k DPH nadbytečný údaj Kód činnosti (CZ_NACE). Pro přiznání k dani z příjmů problémový údaj - v případě daňového poradce, který současně vede účetnictví, je pro obě činnosti stejný kód 692000. Při uplatnění výdajů v paušální výši je potřeba vyplnit ve dvou řádcích (paušály 40 a 60%). Vyhodnoceno jako propustná závažná chyba. Obchází se uvedením jiného kódu, než odpovídá skutečnosti.

Příklad3: Uvedení pětimístného kódu činnosti (CZ_NACE 69200). Vyhodnoceno při zpracování jako kritická chyba. A to přesto, že je tento kód činnosti CZ-NACE uveden u daňového subjektu na serveru ARES, provozovaném Ministerstvem financí ČR – viz obrázek:

Klasifikace ekonomických činností - CZ-NACE	
69200:	Účetnické a auditorské činnosti; daňové poradenství

Příklad4: U zástupce je uveden kód podepisujícím osoby „4C“ namísto očekávaného „4c“. Tato bagatelní záměna malého a velkého písmene způsobí „fatální“ kritickou chybu, vedoucí k nemožnosti učinit podání:

Číslo věty	Hlášení
2	Položka 'Kód podepisující osoby' (zast_kod) má hodnotu '4C', která neodpovídá požadovanému regulárnímu výrazu '([123])(4c)([4567][ab])'.

Načtený soubor obsahuje fatální chyby – nedodržení struktury v uvedených položkách a bez jejich odstranění není možné jej v aplikaci zpracovat.

Stanovisko GFŘ:

Generální finanční ředitelství nesouhlasí se závěrem, že za kritickou chybu by mělo být považováno pouze nenaplnění některého ze základních atributů podání stanovených v § 70 odst. 3 DŘ, tedy kdo podání činí, čeho se týká a co je navrhováno. Daňový řád i další daňové předpisy stanoví některé další náležitosti, které musí různá podání obsahovat, resp. splňovat, a okruh kritických chyb tak nelze vymezit pouze aplikací § 70 odst. 3 DŘ.

Tři kategorie chyb jsou definovány pro kontrolu vyplňování – práce na Daňovém portále, zde není možno pracovat s nedodrženou strukturou. Aplikace EPO generuje soubory vždy ve správné struktuře. Pokud dodavatel SW nerespektuje popis XML a XSD schémata, které Finanční správa, v souladu s DŘ a pokynem GFŘ-D-24 zveřejnila, nebo pokud DS „záměrně“ upravuje vygenerovaný XML soubor z aplikace EPO, pak se teprve jedná o nedodržení struktury – fatální chybu.

Závěry jsou uvozovány pouze s odvolávkou na XSD schéma, nikoliv na popis XML struktury. Zde je každá použitá položka formuláře detailně popsána (typ, délka, maska, povinnost, ...), případně doplněna popisem a odkazem na použitý číselník.

K příkladu 1: Nemovité věci jsou v katastru nemovitostí vedeny pod jednoznačnou identifikací na základě katastrálního zákona a katastrální vyhlášky. Číslo popisné u budovy je buď číslo – numerické znaky, nebo není číslo popisné uvedeno – položka je prázdná. Daňové přiznání k dani z nemovitých věcí je automatizovaně kontrolováno na data katastru, a proto jsou požadovány totožné údaje o nemovitých věcech, tak jak jsou identifikovány v katastru nemovitostí. Uvedení nenumerických znaků v čísle popisném u budov by bylo zavádějící, neboť budova s nenumerickým číslem popisným neexistuje.

K příkladu 2: Kód NACE je využíván u DPH v úloze důvěryhodnosti a nelze jej hodnotit za nadbytečný.

DAP DPPO vyžaduje pouze jedno uvedení NACE pro hlavní činnost, přičemž z pokynů k vyplnění DAP DPPO vyplývá, že pokud bylo vykonáváno více činností, uvedou se max. dvě činnosti, z nichž dosažené brutto výnosy (příjmy) byly v daném ZO nejvyšší (převažující činnost). V případě DAP DPFO bude zvaženo vyhodnocování propustné závažné chyby v návaznosti na dostupné činnosti dle číselníku NACE v kontextu § 7 odst. 7 ZDP.

K příkladu 3: Na formuláři DAP DPPO/DPFO a i na EPO se od poplatníka očekává vyplnění textového popisu názvu činnosti, respektive výběr ze seznamu názvů jednotlivých činností, nikoli jeho kódu. Ten je uvozen vysvětlivkou „vyplní finanční úřad“.

K příkladu 4: Z tohoto příkladu je patrné, že se jedná o nedodržení předepsaného formátu, kdy je v masce přesně definována hodnota. Jde o chybu, která v EPO nemůže nastat a vzniká pouze z důvodu, že programátor nerespektuje předepsanou formu, popř. je s obsahem správně vytvořeného souboru následně neodborně manipulováno. Na takovéto příklady upozorňoval mj. ředitel sekce Ing. Jiří Fojtík v dopise adresovaném vývojářům a tvůrcům SW 3. stran v roce 2015.

Dílčí závěr č. 2: Omezit množinu kritických chyb a uvést jí do souladu s obecnými ustanoveními daňového řádu.

Stanovisko GFŘ:

Vyhodnocování potřebného nastavení množiny kritických chyb na portálu EPO probíhá průběžně a je měněna dle potřebnosti (nezbytnosti údajů a řádného výkonu správy daní), např. v roce 2015 po zavedení povinného elektronického podávání pro některé z daňových subjektů (§ 72 odst. 4 DŘ) došlo ke komplexnější revizi kritických/závažných propustných chyb u většiny formulářů.

4.3. Přílohy v elektronické podobě

V současné době je současně s podáním přiznání (především k DPFO) vyžadováno doložení celé řady údajů v řádu několika desítek příloh. Tuto funkci plní většinou naskenované kopie písemností s mizivou průkazní hodnotou, jejich shromažďování, skenování, odesílání, evidování, případně ukládání do spisu je z hlediska dokazování údajů uvedených daňovým subjektem časovou ztrátou. „Výroba“ takového potvrzení v elektronické podobě (ale koneckonců i v listinné) je pro podvodníky otázkou minut a

nezabrání jim v prohlášení nepravdivých údajů, pro poctivé poplatníky představuje stávající rozsah příloh nemalou administrativní zátěž, navíc zcela zbytnou.

Jen některé z těchto příloh přitom vyplývají ze zákona nebo jsou uvedeny v tiskopise přiznání (viz § 72 odst. 3 DR), další jsou vyžadovány automaticky podle vzorce „nový údaj = nová příloha“.

Příklady:

- potvrzení o zaplacení „školovného“ – výdaj za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení
- potvrzení druhého z manželů, že neuplatňuje slevu na děti ve společné domácnosti (v praxi byl i od OSVČ vyžadován nepovinný tiskopis potvrzení určený pro komunikaci mezi zaměstnavateli s odůvodněním, že se jedná o formát a strukturu zveřejněné správce daně)

Dílní závěr č. 3: Omezit radikálně množství vyžadovaných elektronických písemností v podobě příloh na skutečně potřebné minimum.

Stanovisko GFR:

Přílohy uvedené na zadní straně základní části přiznání k dani z příjmů fyzických osob jsou povinnými přílohami a slouží k ověření správnosti uvedených údajů a k ověření oprávněnosti poplatníkem nárokováných odčitatelných položek, slev na dani a daňovém zvýhodnění. V případě DAP DPPO jsme toho názoru, že všechny přílohy, které jsou vyžadovány formou tzv. e-přílohy vyplývají ze zákona – jedná se o přílohu účetní závěrky (v některých případech účetních jednotek celá účetní závěrka, pokud není zveřejněna xml struktura), a to s odkazem na § 23 odst. 10 ZDP. Dále jsou vyžadována potvrzení zahraničních správců daně v souladu s § 38f ZDP. Součástí tiskopisů DPZ a DPS nejsou jiné přílohy. U daně z nemovitých věcí, daně silniční a odvodu z loterií a jiných podobných her nejsou kromě příloh stanovených v daňovém přiznání (hlášení) vyžadovány žádné další podklady v elektronické podobě.

Přílohy jsou vždy voleny dle nezbytných zákonných a dalších požadavků správy jednotlivých typů daní.

4.4. Ostatní

Popsané situace způsobují v praxi i řadu dalších problémů, které jsou obtížně řešitelné a vedou ke konfrontačním postavením správce daně a daňových subjektů.

Příklad1: Podáno k 30. 6. 2015 přiznání k DPPO, v říjnu zaslána správcem daně výzva k odstranění vady spočívající v nedodržení formátu a struktury datové zprávy, na webu Finanční správy je XML struktura ze září téhož roku. Možnost zjistit, v čem spočívala vada ke dni 30.6, je nulová.

Příklad2: Výzvy k odstranění vad datových zpráv jsou často vytvořeny metodou kopíruj/vlož s obecnými formulacemi o nedodržení formátu a struktury bez adresné

specifikace vady. Je pak zbytečnou časovou zátěží (často oboustrannou) tento stav napravit, vadu identifikovat a odstranit.

Příklad3: Pro zdaňovací období 2015 (a část roku 2016) byl na Daňovém portálu umístěn XML soubor ve verzi DPPDP8, jehož struktura se ale nijak zásadně neodlišuje od předchozí verze DPPDP7 (popis změn ovšem není k dispozici). Nicméně použití této jiné verze vede k situaci, kdy nelze prakticky načíst přiznání za některé předchozí zdaňovací období, upravit údaje, včetně zdaňovacího období od/do a takto podat. Pro uživatele, kteří využívají pouze EPO a nikoli SW třetích stran, to bude znamenat nutnost vyplňovat opětovně všechny údaje (včetně již zmíněných zbytných). Pro některé uživatele to bude jistě nemilé překvapení, protože nikde neexistuje dostupná informace o tom, že k takovéto změně verze datové zprávy (přiznání k DPPO) došlo. Využití údaje (XML soubor) z předešlých let přitom umožňuje např. na Daňovém portálu umístěný e_formulář přiznání k dani silniční. Je otázkou, proč stejný přístup nebyl zvolen i pro výrazně obsáhlejší přiznání k DPPO, obzvláště ve světle faktu, že fakticky k žádným větším změnám v obsahu přiznání k DPPO nedošlo.

Stanovisko GFR:

K příkladu 1: V průběhu zdaňovacího období nikdy nedochází ke změně struktury. Ačkoli se v Daňovém portálu v části „Přehled formulářů pro finanční správu“ prvotně zobrazují pouze formuláře pro aktuální ZO, v každém aktuálním formuláři je odkaz na „Všechny formuláře“.

Daň z příjmů právnických osob

- [Daň z příjmů právnických osob - za zdaňovací období roků 2015 a pro částí zdaňovacího období roku 2016 \(EPO2\)](#)
- [Všechny formuláře ...](#)

Po kliknutí na tento odkaz dojde k zobrazení všech zveřejněných formulářů.

Daň z příjmů právnických osob

- [Daň z příjmů právnických osob - za zdaňovací období roků 2015 a pro částí zdaňovacího období roku 2016 \(EPO2\)](#)
- [Daň z příjmů právnických osob - za zdaňovací období roků 2014, 2013, 2012, 2011, 2010 \(EPO2\)](#)
- [Daň z příjmů právnických osob - pouze pro zdaň. obd. započatá v r. 2009 \(EPO2\)](#)

Současně i v části „Struktury XML souborů“ jsou uvedeny struktury pro všechny zveřejňované formuláře.

K příkladu 2: Výrok výzvy dle § 74 odst. 1 DŘ musí obsahovat důvod, proč je podání nezpůsobilé k projednání – důvodem je nedodržení formátu či struktury dle § 72 odst. 3 nebo 4 DŘ a pokynu GFR-D-24, a z toho plynoucí nezpracovatelnost podání pro správce daně. Konkrétní vady nelze ve výzvě specifikovat, neboť nelze technicky garantovat zjištění všech vad daného podání bez součinnosti adresáta výzvy (např. jedná-li se o opakující se vadu, teprve po odstranění jedné vady mohou být nalezeny další). I v případě, že lze některé chyby souboru zjistit, principy fungování IT neumožňují vždy garantovat, že výčet aktuálně zjištěných chyb je konečný, proto tyto chyby není možné jednotlivě vypisovat do výzvy dle § 74 odst. 1 DŘ. Finanční správa všem poskytuje volně přístupnou možnost 24 hodin denně bezplatně zkontrolovat

datové soubory obsahující podání pro Finanční správu v aplikaci EPO a chyby dle potřeby opravit, popř. v případě zásadních chyb, které objektivně technicky neumožní načtení souboru, vytvořit soubor nový.

K příkladu 3: Ke změně označení písemnosti v EPO dochází z důvodu změny zveřejňované struktury souboru. Struktury souborů pro daň z příjmů právnických osob byla změněna v ZO 2015 z DPPDP7 na DPPDP8. Struktura souboru DPPDP7 je platná pouze pro ZO 2010 až 2014. Pro ZO 2015 došlo ke změně struktury a byl vytvořen nový formát DPPDP8, který umožňuje podání za ZO 2015 i podání za části ZO 2016, nikoli ale za celé ZO 2016.

Daň z příjmů právnických osob

Označení	Písemnost	Verze	Ze dne
DPPDP8	Daň z příjmů právnických osob - za zdaňovací období roků 2015 a pro části zdaňovacího období roku 2016 (EPO2)	01.01.01	4.12.2015
DPPDP7	Daň z příjmů právnických osob - za zdaňovací období roků 2014, 2013, 2012, 2011, 2010 (EPO2)	06.03.01	4.12.2015
DPPDP6	Daň z příjmů právnických osob - pouze pro zdaň. obd. započatá v r. 2009 (EPO2)	01.02.03	9.12.2014

Z důvodu změny struktury dílčích údajů tedy není možné načtení předchozího formátu (označení) souboru do nového bez změny značného počtu údajů. Prosté načtení souboru z předchozí verze do nového formátu vyvolá výrazný počet chybových hlášení vzhledem k obsahu podání pro daň z příjmů.

Společné údaje jsou obsaženy pouze v části věty P - Záznam o poplatníkovi a několik dalších údajů ve větě D – Záznam o DAP.

Tímto se tedy zmíněné podání liší od přiznání k dani silniční, kde je kromě ZO a data zaplacení záloh převážná část údajů shodná, zejména v části II DAP záznam o vozidlech, které se v průběhu let téměř nemění.

5. Závěrečné shrnutí

Pro zlepšení situace vevýše uvedených problematických oblastech by bylo vhodné realizovat následující opatření:

1. zveřejnit pro jednotlivé formuláře přehledný seznam kritických (nepropustných) chyb, chyb propustných závažných a chyb propustných
2. zpřístupnit archiv starších struktur (verzí) podání – XML/XSD
3. zpřístupnit popis změn, ke kterým došlo mezi verzemi, standardně tento popis zveřejnit s každou novou verzí datové zprávy (podání)
4. zajistit (pokud možno) kompatibilitu mezi verzemi, tedy možnost načtení dat z minulých období
5. omezit četnost změn struktur elektronických podání, zavést pro veřejnost avizování nových verzí (struktur)
6. odstranit všechny nadbytečné údaje vyžadované ve formulářích (sběr údajů užitečných pro správce daně lze zajistit jiným způsobem)

7. minimalizovat množství kritických chyb bránících realizaci podání, opodstatnění mají takové, které vedou k nenaplnění § 70 odst. 3 DŘ
8. snížit množství závažných propustných chyb, opodstatnění mají takové, které odpovídají definici vady dle § 74 odst. 1 DŘ
9. radikálně snížit počet elektronických písemností vyžadovaných jako přílohy podání
10. ustanovit daňovou informační schránku jako spolehlivý a věrohodný zdroj informací ze spisu a osobního daňového účtu, aktuálně např. pro kontrolní hlášení představuje jediný možný zdroj o podobě údajů, jak byly zaevidovány správcem daně

Stanovisko GFŘ:

K opatření 1:

Tyto kategorie chyb jsou pouze u EPO formulářů, proto je daňový subjekt o chybách informován a chyby jsou zobrazeny. V rámci SW 3. stran se jedná o povinné položky, které jsou součástí popisu struktury souborů.

K opatření 2:

Vývojáři jsou o změnách informováni, změny ve verzích jsou v dokumentaci na Daňovém portálu. V rámci jednoho zdaňovacího období změny nejsou prováděny.

K opatření 3:

Vývojáři jsou o změnách informováni, změny ve verzích jsou v dokumentaci na Daňovém portálu.

K opatření 4:

Pokud mezi obdobími nejsou zásadní změny struktur, načtení souborů je možné.

K opatření 5:

Četnost změn podléhá změnám právních předpisů, popř. dalším skutečnostem, které mají vliv na rozsah údajů nezbytných pro správu daní. Změny struktur jsou SW firmám sdělovány. Daňový subjekt může využít EPO, kde je vždy vytvořen soubor ve správném formátu a struktuře, např. i pro odeslání datovou schránkou. V případě, že používá daňový či účetní SW, jehož součástí je výstup datových zpráv pro finanční správu, dodavatel by měl garantovat, že výstupy jsou v souladu se zveřejněnou dokumentací na Daňovém portále.

K opatření 6:

Viz vyjádření k části 4.1. včetně dílčího závěru.

K opatření 7 a 8:

Viz vyjádření k části 4.2. Např. v případě daně z příjmů fyzických osob jsou daňová přiznání podávána i poplatníky, kteří nemají registrační povinnost, z tohoto důvodu je neuvedení identifikačních údajů potřebné (v případě tiskopisů DPZ a DPS jsou kritické chyby pouze ve vztahu k identifikaci daňového subjektu). Dále např. u elektronického podání v rámci mezinárodní spolupráce – přímé daně jsou u formulářů dle specifikací nastaveny povinné položky jednotlivých elementů, ke kterým se pak následně při podání na Daňovém portálu vážou kritické chyby.

K opatření 9:

Viz vyjádření k části 4.3.

K opatření 10:

Rozsah a konkrétní podoba a členění informací ze spisu a z osobního daňového účtu daňového subjektu soustředěných v jeho daňové informační schránce je přímo dána technickými možnostmi správce daně. Nahlížení do daňové informační schránky nenahrazuje nahlížení do spisů podle ust. § 66 a násl. DŘ. Informace zobrazené v daňové informační schránce mají výhradně informativní charakter (např. je zpřístupněn pouze seznam veřejné části spisu, nikoliv všechny konkrétní písemnosti v něm uvedené apod.).

Připomínky a doplnění zaslali: Ing. Hajdušek, Ing. Pospíšilová, Ing. Říha, Ing. Mejta, Ing. Kryl